

การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาภาษาศาสตร์
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวสมศรี มาลีแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริถูกมาตรฐานค่าสามารถนำไปใช้ที่

ภาควิชาแม่รยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๕

ISBN 974-579-626-3

ห้องสมุดของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017987 i1031412X

91

**AN ANALYSIS OF ENVIRONMENT CONTENT IN THE LOWER
SECONDARY EDUCATION LEVEL SCIENCE TEXTBOOKS**

Miss Somsiri Maleekeo

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education**

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-579-626-3

๙

สมคิริ มาลีแก้ว : การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาฯวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (AN ANALYSIS OF ENVIRONMENT CONTENT IN THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL SCIENCE TEXTBOOKS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. โรมนี จะในภาษา, 115 หน้า. ISBN 974-579-626-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาฯวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และความต่อเนื่องของเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระดับชั้นต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามลักษณะเนื้อหา เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม 4 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อย

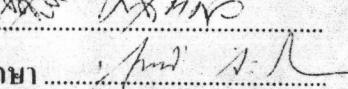
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หนังสือเรียนวิชาฯวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 6 เล่ม มีเนื้อหาสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวกับประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ มีอยู่ร้อยละ 39.54 และมีเนื้อหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับประโยชน์อย่างสุด คือ มีอยู่ร้อยละ 9.66

2. การวิเคราะห์ความต่อเนื่องของเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาฯวิทยาศาสตร์ พบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาฯวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความต่อเนื่องของเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ร้อยละ 13.91 และเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาฯวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต่อเนื่องของเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ร้อยละ 16.74

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... การศึกษาฯวิทยาศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

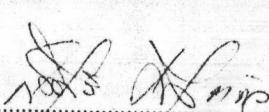
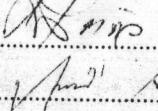
SOMSIRI MALEEKEO : AN ANALYSIS OF ENVIRONMENT CONTENT IN THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL SCIENCE TEXTBOOKS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. ROJANEE JANOPAS, 115 PP. ISBN 974-579-626-3

The purposes of this research were to analyze environment content in six lower secondary school science textbooks and the continuation of environment content between class levels. The research instrument employed in the study was the analysis table of environment content which classified the environment content into 4 areas. The data were analyzed by means of frequencies and percentages.

The results of the study were summarized as follows:

1. In the six science textbooks for the lower secondary schools there were environment content concerning the usefulness of natural resources and strategies to protect and solve environmental problems the most which was 39.54 percents and there were environment content concerning population the least which was 9.66 percents.
2. In analyzing the continuation of environment content in science textbooks, it was found that there was the continuation of environment content between mathayom suksa one science textbooks and mathayom suksa two science textbooks which was 13.91 percents and there was the continuation of environment content between mathayom suksa two science textbooks and mathayom suksa three science textbooks which was 16.74 percents.

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา
 สาขาวิชา ..... การศึกษาวิทยาศาสตร์
 ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนักอ่าน .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

(9)

หัวรับวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์เนื้องหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้nmัธยมศึกษาตอนต้น
โดย	นางสาว สมศิริ มาลีแก้ว
ภาควิชา	มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ โอลัน จันทร์ ใจดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
'การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต'

.....
.....

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัลย์)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

..... คณบดี 100 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ เนียม เชื้อพานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ โอลัน ใจดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณรัตน์ ปูรณ์โชติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุนทร ช่วงสุวนิช)

๙

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอ่อนโยงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ โรม尼 จันโนนาช อารยที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เรืองพาณิช, รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปูรณะไชติ และ รองศาสตราจารย์ สุนทร ช่วงสุวนิช ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุคารา รองศาสตราจารย์ ไฟรัช สายเชื้อ และ อารยที่ปรึกษา พิพิทธ์พันธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา อันมีค่าอย่างมากในการตรวจสอบแก้ไขในรายละเอียดของผู้วิจัย และให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย อย่างละเอียดในทุกขั้นตอน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวมา จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สมศรี มาลีแก้ว

๒๕

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิจกรรมประจำ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๔
บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของน้ญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๕
ขอบเขตของการวิจัย.....	๕
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	๕
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๗,
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๘
สิ่งแวดล้อม.....	๙
เนื้อหาสิ่งแวดล้อม.....	๑๑
วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา.....	๒๙
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๑
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๖
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๒
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	๕๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	58
 ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	64
ภาคผนวก ข.....	66
 ประวัติผู้เขียน.....	 115

สารนัยตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงค่าร้อยละของการวิเคราะห์ที่ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ	40
2 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามลักษณะเนื้อหา.....	43
3 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำแนกตามลักษณะเนื้อหา.....	44
4 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามลักษณะเนื้อหา.....	45
5 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามลักษณะเนื้อหา.....	46
6 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหัวข้อระบบบินิเวศ ในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ จำแนกตามลักษณะเนื้อหา วิชา ในหัวข้อระบบบินิเวศ.....	47
7 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหัวข้อ ประชากร ในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ จำแนกตามลักษณะเนื้อหา วิชา ในหัวข้อประชากร.....	48
8 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความลีงแวดล้อมในหัวข้อ ปัญหาลีงแวดล้อม ในหนังสือเรียนวิชาพยาบาลศาสตร์ จำแนกตามลักษณะ เนื้อหาระบบในหัวข้อปัญหาลีงแวดล้อม.....	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความสิ่งแวดล้อม ในหัวข้อ ประโยชน์ของกรรพยากรธรรมชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ในหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ จำแนกตามลักษณะ เนื้อหาวิชา ในหัวข้อ ประโยชน์ของกรรพยากรธรรมชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	50
10 แสดงจำนวน (ก) และร้อยละ (%) ของข้อความสิ่งแวดล้อมในหนังสือ เรียนวิทยาศาสตร์ ที่มีความต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น จำแนก ตามลักษณะ เนื้อหาสิ่งแวดล้อม.....	52